

Vrijheid van meningsuiting?

In de voorbije week is er veel gesproken over de vrijheid van meningsuiting. Dat is een kostbaar goed! En niets rechtvaardigt de brute moord op Theo van Gogh. Tegelijk zien we dat er in de samenleving een verhardingsproces gaande is. De vrijheid van meningsuiting kan ook leiden tot verdere polarisatie in de Nederlandse multiculturele maatschappij als het betekent: 'alles moet kunnen'. Niet alleen wapens, ook woorden kunnen destructieve gevolgen hebben. Nu alleen roepen om 'keihard optreden' is alleen vruchtbaar als het gepaard gaat met een respectvolle omgang met welke medemens dan ook.

Samenleving en kerk

In de kerk hoeven we niet de samenleving te analyseren en politieke oplossingen voor problemen aan te bevelen. Waar we onze ogen wel voor open mogen hebben is dat er wellicht parallellen zijn aan te wijzen tussen de wijze van omgang met elkaar in de samenleving en in de kerk. Polarisation, onveiligheid en verwarring zijn trefwoorden die in beide contexten van toepassing zijn. Treedt er ook in de kerk soms niet een verharding (van standpunten) op? Is ons spreken met en over elkaar in de gemeente altijd heiliger dan in de maatschappij? Welke mening je ook bent toegedaan, altijd ben je geroepen om de wijze waarop je die mening uitdraagt en verwoordt te toetsen aan het Woord van God. 'Vrijheid van meningsuiting' kan ook in de kerk verworden tot: 'ik mag te allen tijde zeggen wat ik denk en hoe ik het zeg, maakt niet uit, want mijn authentieke gevoelens en zorgen zijn boven alle kritiek verheven.'

Spreukenboek

De bijbel heeft ons wat te zeggen rond al deze vragen. Het Spreukenboek bevat diepe en praktische wijsheid voor het alledaagse leven in de maatschappij en in de kerk. Een van de mooie kanten van de Spreuken is dat daar het vaak weerbarstige leven in alle veelkleurigheid in beeld komt.

***Kalme woorden
zijn een levensboom***
(Spreuken 15:4)

Het gaat over wijsheid en dwaasheid, recht en onrecht, liefde en haat, trouw en ontrouw, spreken en zwijgen, eerlijkheid en oneerlijkheid, vriendelijkheid en boosheid, verstand en onverstand. Het gaat dus over mensen en hoe zij met elkaar omgaan. De Spreuken in het Oude Testament hebben ook een helder doel: wijsheid bieden, een leidraad in het leven zijn. We kunnen er wijzer door worden, als we de moed hebben ook werkelijk bij het begin te beginnen: bij het ontzag voor de Here (1:7). Als gemeente van Jezus zal de wijsheid van de Spreuken nog verder voor ons open gaan als we bedenken dat Jezus Christus ons door God als Wijsheid is gegeven (1 Kor. 1:30) en als we volkomen serieus nemen dat alle schatten van wijsheid in Hem verborgen zijn (Kol. 2:3). Het is mooi om te bedenken dat de bijbel die Jezus gelezen heeft de Spreuken bevatte: Jezus is ook gegroeid in wijsheid door te mediteren over Spreuken!

Een vriendelijk antwoord doet woede bedaren, krenkende woorden wakkeren toorn aan.
Spreuken 15:1 (NBV)

Communicatie

In discussies (ook in de kerk) staan mensen soms zomaar fel tegenover elkaar. Een ongenueanceerd standpunt lokt een even ongenueanceerd tegenstandpunt uit. De bijbel roept ons op woede en toorn te vermijden en te bestrijden. Een vriendelijk antwoord doet woede bedaren, niet alleen de woede van de ander, ook de woede van jezelf! Wanneer we denken een onderscheid te kunnen maken tussen 'de zaak' en 'de persoon' vergissen we ons zeer. Het leidt maar zo tot verharding van standpunten en verscherping van het debat. Deze Spreuk leert ons om altijd vriendelijk te blijven, ook al verschil je van mening. Het gaat ook niet allereerst om onze mening, maar om onze houding. Wat zou het heilzaam zijn als we elkaar in de gemeente niet aanvallen maar aanvullen.

Woorden

De kracht van het woord is groot. Hoeveel conflicten vinden hun uit-

Een vrolijk hart brengt een lach op het gezicht

(Spreuken 15:13)

eindelijk oorsprong niet in 'En toen heeft hij dat en dat gezegd...'. Jezus is gestorven ook voor de dwaze, harde, kwetsende woorden die we gesproken hebben. Tegelijk is Hij, de Zachtmoedige (Mat. 11:29) het die ons leert hoe heilzaam woorden kunnen zijn, hoe levendmakend. Hij is Zelf het Woord (Joh. 1:1). 'Naar wie zouden we moeten gaan, Heer? U spreekt woorden die eeuwig leven geven' (Joh. 6:68)

Blijheid van meningsuiting!

1. Laten de gesprekken die we met elkaar voeren in de gemeente gekleurd worden door de vreugde van het bij Christus horen.
2. Besef steeds opnieuw dat het niet gaat om jouw gelijk maar om elkaars geluk.
3. Spreek altijd voor het aangezicht van Christus Jezus.

Bijbelrooster

Zes wijze spreuken om bij stil te staan
Ma. Spreuken 10:12
Di. Spreuken 10:19
Wo. Spreuken 10:31
Do. Spreuken 12:6
Vr. Spreuken 12:14
Za. Spreuken 12:19

Bronwater in de kleine groep

- Met welke opmerking heb jij iemand wel eens gekwetst?
- Lees Spreuken 10:1-14. Welke Spreuk spreekt jou het meest aan?
- Zie jij parallellen tussen de maatschappij en de kerk als het gaat om: veiligheid, verwarring, verharding?
- Wat valt je op aan de manier waarop Jezus in gesprek ging met mensen?
- Hoe kun jij groeien in liefdevol spreken, ook bij meningsverschillen?

